

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU
IV Proleterske 2, 81000 Podgorica
Tel: +382 (0) 20 230 811
Fax: +382 (0) 20 230 814
E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2018. GODINU

**Mjesečno istraživanje o prodaji poljoprivrednih proizvoda
sopstvene proizvodnje poljoprivrednih preduzeća i
zemljoradničkih zadruga**

Odgovorno lice: Nataša Vojinović

Odsjek: Odsjek ekonomskih računa u poljoprivredi, šumarstvu i životnoj sredini

Sadržaj:

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	3
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja.....	3
1.2 Pravni osnov	3
1.3 Statističke jedinice.....	3
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	3
1.4.1 <i>Sektori</i>	3
1.4.2 <i>Statistička populacija</i>	3
1.5 Referentna geografska oblast.....	3
1.6 Koncepti i definicije	3
1.7 Klasifikacije	4
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	4
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	4
1.10 Metodologija.....	4
1.12 Jedinica mjere.....	5
1.13 Izvor podataka.....	5
1.14 Metod prikupljanja podataka.....	5
2. Relevantnost - Korisnici podataka.....	5
2.1 Potrebe korisnika.....	5
2.2 Zadovoljstvo korisnika	5
3. Tačnost i pouzdanost	6
3.1 Tačnost - Opšta ocjena	6
3.3.2 <i>Greška mjerenja</i>	6
3.3.3 <i>Greška neodaziva</i>	6
3.3.4 <i>Greška u obradi podataka</i>	6
3.5 Revizija podataka.....	6
3.5.1 <i>Politika revizije podataka</i>	6
3.5.2 <i>Praksa revizije podataka</i>	6
3.5.3 <i>Prosječna veličina revizije podataka</i>	6
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka.....	7
4.1 Pravovremenost.....	7
4.2 Tačnost objave podataka	7
5. Dostupnost i jasnoća.....	7
5.1 Kalendar objave podataka.....	7
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	7
5.3 Saopštenja	7
5.4 Publikacije.....	7
5.5 Onlajn baza podataka	7
5.6 Pristup mikro padacima	8
5.7 Popunjenost metadate.....	8
6. Uporedivost.....	8
6.1 Prostorna uporedivost	8
6.2 Vremenska uporedivost	8

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Cilj istraživanja je da se obezbijede podaci o prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge, prema teritoriji na kojoj je prodaja izvršena, izraženom u količini i vrijednosti. Podaci se koriste se kao input za obračun ekonomskog računa u poljoprivredi.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl.list Crne Gore br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Upravi za statistiku pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala više memoranduma o saradnji sa imaoacima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Mjesečnim istraživanjem o prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje poljoprivrednog preduzeća i zemljoradničke zadruge (PO-TRG/33) prikupljaju se podaci o prodaji poljoprivrednih proizvoda iz sopstvene proizvodnje poljoprivrednih preduzeća i zemljoradničkih zadruga koji posluju sredstvima u državnoj, privatnoj i zadružnoj svojini. Izvještaj podnose i jedinice koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom i prodajom, a nalaze se u sastavu nepoljoprivrednih preduzeća i zadruga. Preduzeće, zadruge i jedinice u sastavu koje ostvaruju proizvodnju i prodaju na području više opština popunjavaju izvještaj PO-TRG/33 za svaku opštinu.

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

A - Poljoprivreda sumarstvo i ribarstvo

1.4.2 Statistička populacija

Privredna društva (poljoprivredna preduzeća, zemljoradničke zadruge i preduzetnici). Kriterijum za obuhvat pravnih lica je broj radnika (od 2 i više zaposlena radnika).

1.5 Refeferentna geografska oblast

Crna Gora.

1.6 Koncepti i definicije

Pod prodatim količinama podrazumjevaju se isporuke poljoprivrednih proizvoda drugim preduzećima radi prerade i prodaje, kao i isporuke preduzećima i zajednicama radi potrošnje, isporuke poljoprivrednih proizvoda svojim prerađivačkim kapacitetima koji se nalaze u okviru poljoprivrednog preduzeća – zemljoradničke zadruge, isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda (suve šljive, alkoholna pića, mliječni proizvodi) drugim preduzećima ukoliko se takva prerada ne obavlja u proizvodnim jedinicama industrijskih preduzeća i ukoliko za tu preradu izvještajna jedinica ne dostavlja izvještaj IND-1 i IND-21.

Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda daju se samo za one proizvode koji su dobijeni preradom sirovina sopstvene proizvodnje, isporuke sopstvenim prodavnicama koje vrše prodaju poljoprivrednih proizvoda na malo, neposrednu isporuku poljoprivrednih proizvoda na malo koju obavljaju proizvođači poljoprivrednih proizvoda izvan prodavnica, isporuke dotovljene i utovljene stoke (iskazuje se količina koja predstavlja prirast odnosno ostvarenu razliku u težini između nabavljenih i isporučenih grla stoke koja su skupljena od preduzeća, zadruge ili individualnih proizvođača u svrhu dostavljanja). Ne smatraju se isporučenom količinom prerađeni proizvodi koji su izrađeni od sirovina nabavljenih od drugih preduzeća i individualnih proizvođača.

Obuhvaćeni su sledeći vidovi prodaje:

- Isporuke poljoprivrednih proizvoda drugim preduzećima radi prerade i prodaje, kao i isporuke preduzećima i zajednicama radi potrošnje.
 - Isporuke poljoprivrednih proizvoda svojim prerađivačkim kapacitetima koji se nalaze u okviru poljoprivrednog preduzeća – zemljoradničke zadruge.
 - Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda (suve šljive, alkoholna pića, mliječni proizvodi) drugim preduzećima ukoliko se takva prerada ne obavlja u proizvodnim jedinicama industrijskih preduzeća i ukoliko za tu preradu izvještajna jedinica ne dostavlja izvještaj IND-1 i IND-21. Isporuke prerađenih poljoprivrednih proizvoda daju se samo za one proizvode koji su dobijeni preradom sirovina sopstvene proizvodnje.
 - Isporuke sopstvenim prodavnicama koje vrše prodaju poljoprivrednih proizvoda na malo.
- Neposrednu isporuku poljoprivrednih proizvoda na malo koju obavljaju proizvođači poljoprivrednih proizvoda izvan prodavnica.
- Isporuke dotovljene i utovljene stoke (iskazuje se količina koja predstavlja prirast odnosno ostvarenu razliku u težini između nabavljenih i isporučenih grla stoke koja su skupljena od preduzeća, zadruge ili individualnih proizvođača u svrhu dostavljanja).

Proizvodi koji nijesu zastupljeni u obrazcu iskazuju se u stavci „ostalo“ odgovarajuće grupe.

Vrijednost prodatih poljoprivrednih proizvoda podrazumijeva vrijednost isporučenih proizvoda iz sopstvene proizvodnje po prodajnim cijenama po kojima organizacije fakturišu i knjiže isporuke sopstvenih proizvoda (prodajne cijene proizvođača). U vrijednost prodatih proizvoda uključuju se svi troškovi oko pripreme proizvoda za isporuku do mjesta utovara (sortiranje, pakovanje, dovoz do mjesta utovara i sl.). Ne obuhvata se vrijednost ambalaže koja se vraća.

Vrijednost isporuke sopstvenim prodavnicama na malo obračunava se po prodajnim cijenama proizvođača ili po obračunskim cijenama (bez marže i poreza na promet).

Vrijednost se iskazuje u EUR, bez decimala. Prosječna vrijednost po jedinici mjere dobija se računskim putem tako što se vrijednost podijeli sa količinom. Prosječna vrijednost se iskazuje u EUR sa dvije decimale.

1.7 Klasifikacije

NACE Rev. 2.

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju mjesečno.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Podaci se objavljuju na mjesečnom i godišnjem nivou.

1.10 Metodologija

Dostupna na sajtu Monstat-a.

1.12 Jedinica mjere

EURA

1.13 Izvor podataka

Privredna društva (poljoprivredna preduzeća, zemljoradničke zadruge i preduzetnici). Kriterijum za obuhvat pravnih lica je broj radnika (od 2 i više zaposlena radnika).

1.14 Metod prikupljanja podataka

Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom. Upitnik je dizajniran tako da sadrži pored liste proizvoda po grupama, količinu poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u izvještajnom mjesecu, vrijednost poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca i prosječnu vrijednost po jedinici mjere poljoprivrednih proizvoda otkupljenih u toku izvještajnog mjeseca.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Medunarodni korisnici:

1. Eurostat
2. Svjetska banka
3. UN organizacije
4. Medunarodni monetarni fond

Nacionalni korisnici:

1. Ministarstva i drugi organi javne uprave
2. Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave
3. Centralna banka
4. Nevladine organizacije
5. Studenti
6. Istraživaci
7. Mediji

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovela istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link: <https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanjem o prodaji poljoprivrednih proizvoda sopstvene proizvodnje obuhvćena su privredna društva (poljoprivredna preduzeća, zemljoradničke zadruge i preduzetnici) i podaci se dobijaju izvještajnom metodom pa su podložni uobičajenim vrstama greške - greškama prilikom obrade i neodgovora. U cilju sprečavanja mogućnosti pojave greški preduzimaju se odgovarajuće aktivnosti kako bi se identifikovali i eliminisali potencijalni izvori grešaka.

3.3.2 Greška mjerenja

Greška mjerenja pokušava se izbjeći obučavanjem aketara i kontrolora. Eventualne greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko - računskih kontrola i validacijom samog procesa.

3.3.3 Greška neodaziva

Ukoliko privredna društva (preduzeća) nijesu dostavili popunjen izvještaj kontaktirani su putem e-maila ili telefona.

Stopa neodaziva jedinica

Nije dostupan.

Stopa neodaziva za temu.

Nije dostupan.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Eventualne greške mjerenja ispravljaju se na osnovu logičko-računskih kontrola, poređenjem podataka sa prethodnim godinama, drugim istraživanjima i kontaktiranjem izvještajnih jedinica radi provjere podataka.

Stopa imputacije

Nije dostupna.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojio politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu <http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Ne postoji.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije dostupan.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Podaci su dostupni svakog 25-tog u mjesecu za prethodni mjesec.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Ne postoji.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Pravovremenost konačnih podataka je broj dana/mjeseci od referentnog perioda na koji se podatak odnosi do objave konačnih rezultata. Izražava se kao broj dana/mjeseci od posljednjeg dana referentnog perioda do dana objavljivanja konačnih rezultata (u obliku $T + n$, gdje je n broj mjeseci u slučaju godišnjih istraživanja). $T1 = d_{finl} - d_{refp} = 7 (T+7)$.

4.2 Tačnost objave podataka

Prema Godišnjem planu zvanične statistike i Kalendaru objavljivanja statističkih podataka podaci se objavljuju na mjesečnom i kvartalnom nivou.

Ne postoji.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Mjesečni pregled, kvartalna saopštenja i statistički godišnjak.

http://monstat.org/userfiles/file/agromonetarna%20statistika/2018/2019/1/Otkup_%20i_pr

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije: Statistički Godišnjak i Statistički pregled.

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Onlajn baza podataka

<http://monstat.org/cg/pxweb.php>

5.6 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno - istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučno - istraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Nije dostupna.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je usklađena sa Priručnikom statistike poljoprivrednih cijena EU-a (Handbook for EU Agricultural Price Statistics, 2008) što omogućava uporedivost između zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci su uporedivi u potpunosti u konačnim rezultatima obračuna ekonomskih računa u poljoprivredi.